

ZBIERKA  ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2023

Vyhlásené: 4. 4. 2023

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 5.2023

Obsah dokumentu je právne záväzný.

110

ZÁKON

z 15. marca 2023,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom
ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia
a dopĺňajú niektoré zákony**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení zákona č. 411/2002 Z. z., zákona č. 551/2003 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 523/2004 Z. z., zákona č. 618/2004 Z. z., zákona č. 122/2006 Z. z., zákona č. 400/2009 Z. z., zákona č. 220/2011 Z. z., zákona č. 392/2012 Z. z., zákona č. 462/2013 Z. z., zákona č. 362/2014 Z. z., zákona č. 176/2015 Z. z., zákona č. 338/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 340/2016 Z. z., zákona č. 55/2017 Z. z., zákona č. 334/2017 Z. z., zákona č. 318/2018 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 90/2019 Z. z., zákona č. 221/2019 Z. z. a zákona č. 231/2019 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Slová „orgán verejnej správy“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona okrem § 7 ods. 1 a § 14 ods. 4 nahrádzajú slovami „orgán verejnej moci“ v príslušnom tvare.
2. V § 3 sa za odsek 1 vkladajú nové odseky 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Verejný ochranca práv plní úlohy národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná^{2a)} v postavení koordinačného orgánu. Verejný ochranca práv na účel plnenia úloh podľa predchádzajúcej vety uskutočňuje na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy systematické návštevy miest, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci s cieľom posilniť ochranu týchto osôb pred mučením, krutým, neľudským, ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a iným zlým zaobchádzaním.

(3) Pôsobnosť verejného ochrancu práv podľa odseku 2 sa vzťahuje na

- a) zariadenia, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, detencia,
- b) azylové zariadenia,
- c) iné miesta, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci, najmä celý policajného zaistenia a zariadenia na zaistenie cudzincov.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie:

„^{2a)} Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 143/1988 Zb.) v znení Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“.

Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 4.

3. § 13 sa dopĺňa odsekom 9, ktorý znie:

„(9) Oznámenie informácií alebo podanie podnetu verejnemu ochrancovi práv nesmie byť oznamovateľovi alebo jemu blízkej osobe na ujmu.“.

4. V § 17 ods. 1 písm. a) sa na konci vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „a do objektov, kde sa nachádzajú zariadenia a miesta podľa § 3 ods. 3, aj bez predchádzajúceho oznámenia,“.

5. Za § 22 sa vkladá § 22a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 22a

Osobitné ustanovenia k národnému preventívnemu mechanizmu

(1) Verejný ochranca práv ako koordinačný orgán podľa § 3 ods. 2 vydáva závery, správy, odporúčania, vrátane osobitnej správy o priebehu a výsledkoch návštev zariadení alebo miest podľa § 3 ods. 3 a komunikuje s príslušným medzinárodným zmluvným orgánom.^{12b)}

(2) Ak má verejný ochranca práv informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 3 ods. 3 nachádza osoba so zdravotným postihnutím alebo dieťa, upovedomí o tom príslušný orgán podľa osobitného predpisu.^{12c)}

(3) Ak vznikne medzi orgánmi vykonávajúcimi úlohy národného preventívneho mechanizmu spor o príslušnosť, návštevu podľa § 3 ods. 2 alebo osobitného predpisu^{12d)} vykonávajú spoločne orgány, medzi ktorými spor vznikol.

(4) Ak nemožno jednoznačne určiť príslušnosť, návštevu podľa § 3 ods. 2 vykoná verejný ochranca práv.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 12b až 12d znejú:

^{12b)} Čl. 2 Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.

^{12c)} Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{12d)} § 4 ods. 1 písm. b) druhý bod a § 10 ods. 1 písm. b) druhý bod zákona č. 176/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.“.

6. V § 23 sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Verejný ochranca práv každoročne vypracúva osobitnú správu o priebehu a výsledkoch návštev vykonávaných podľa § 3 ods. 2. Na účel podľa predchádzajúcej vety verejnemu ochrancovi práv poskytnú súčinnosť orgány vykonávajúce úlohy národného preventívneho mechanizmu.^{12c)}“.

Doterajšie odseky 2 a 3 sa označujú ako odseky 3 a 4.

7. V § 23 ods. 3 sa za slová „podľa odseku 1“ vkladajú slová „a osobitnú správu o priebehu a výsledkoch návštev podľa odseku 2“.

8. V § 27a sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Verejný ochranca práv môže písomne poveriť zamestnanca kancelárie výkonom svojich oprávnení podľa § 17.“.

Doterajšie odseky 2 a 3 sa označujú ako odseky 3 a 4.

9. V prílohe „PLATOVÝ PORIADOK KANCELÁRIE VEREJNÉHO OCHRANCU PRÁV“ časti „KATALÓG ČINNOSTÍ zamestnancov Kancelárie verejného ochrancu práv remeselných, manuálnych alebo manipulačných s prevahou fyzickej práce pri výkone práce vo verejnom záujme“ sa v bodoch 2.24 a 3.05 pred slovo „podľa“ vkladá slovo „napríklad“ a na konci bodu 3.05 sa vypúšťajú slová „a pod“.

Čl. II

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení zákona č. 136/2003 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z., zákona č. 269/2007 Z. z., zákona č. 85/2008 Z. z., zákona č. 176/2015 Z. z. a zákona č. 177/2018 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 1 ods. 2 písm. h) sa za slovo „uverejňuje“ vkladá slovo „nezávislé“.

Čl. III

Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 82/2005 Z. z., zákona č. 350/2005 Z. z., zákona č. 538/2005 Z. z., zákona č. 660/2005 Z. z., zákona č. 282/2006 Z. z., zákona č. 518/2007 Z. z., zákona č. 662/2007 Z. z., zákona č. 489/2008 Z. z., zákona č. 192/2009 Z. z., zákona č. 345/2009 Z. z., zákona č. 132/2010 Z. z., zákona č. 133/2010 Z. z., zákona č. 34/2011 Z. z., zákona č. 172/2011 Z. z., zákona č. 313/2012 Z. z., zákona č. 345/2012 Z. z., zákona č. 41/2013 Z. z., zákona č. 153/2013 Z. z., zákona č. 160/2013 Z. z., zákona č. 220/2013 Z. z., zákona č. 365/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 204/2014 Z. z., zákona č. 53/2015 Z. z., zákona č. 77/2015 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 422/2015 Z. z., zákona č. 428/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 167/2016 Z. z., zákona č. 317/2016 Z. z., zákona č. 386/2016 Z. z., zákona 257/2017 Z. z., zákona č. 351/2017 Z. z., zákona č. 61/2018 Z. z., zákona č. 87/2018 Z. z., zákona č. 109/2018 Z. z., zákona č. 156/2018 Z. z., zákona č. 192/2018 Z. z., zákona č. 287/2018 Z. z., zákona č. 374/2018 Z. z., zákona č. 139/2019 Z. z., zákona č. 231/2019 Z. z., zákona č. 383/2019 Z. z., zákona č. 398/2019 Z. z., zákona č. 467/2019 Z. z., zákona č. 69/2020 Z. z., zákona č. 125/2020 Z. z., zákona č. 165/2020 Z. z., zákona č. 319/2020 Z. z., zákona č. 392/2020 Z. z., zákona č. 9/2021 Z. z., zákona č. 82/2021 Z. z., zákona č. 133/2021 Z. z., zákona č. 213/2021 Z. z., zákona č. 252/2021 Z. z., zákona č. 358/2021 Z. z., zákona č. 532/2021 Z. z., zákona č. 540/2021 Z. z., zákona č. 2/2022 Z. z., zákona č. 67/2022 Z. z., zákona č. 102/2022 Z. z., zákona č. 125/2022 Z. z., zákona č. 267/2022 Z. z., zákona č. 331/2022 Z. z., zákona č. 390/2022 Z. z., zákona č. 420/2022 Z. z., zákona č. 494/2022 Z. z., zákona č. 495/2022 Z. z., zákona č. 518/2022 Z. z. a zákona č. 540/2022 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 18 ods. 4 sa vypúšťa posledná veta.
2. V § 24 ods. 4 písm. e) sa slová „§ 25 ods. 9“ nahrádzajú slovami „§ 25 ods. 8“.
3. V § 25 ods. 1 písmeno p) znie:

„p) komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania práv osoby so zdravotným postihnutím a pri monitorovaní dodržiavania práv osoby so zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu^{39ab)} a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých komisár pre osoby so zdravotným postihnutím poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie osoby so zdravotným postihnutím preukazujú písomným plnomocenstvom³⁴⁾ komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 39ab znie:

„^{39ab)} Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

4. V § 25 ods. 1 sa za písmeno p) vkladajú nové písmená q) až s), ktoré znejú:

„q) verejnému ochrancovi práv pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb a pri monitorovaní dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb podľa osobitného predpisu^{39ac)}

a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých verejný ochranca práv poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie preukazujú písomným plnomocenstvom³⁴⁾ verejného ochrancu práv,

- r) komisárovi pre deti pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania práv detí a pri monitorovaní dodržiavania práv detí podľa osobitného predpisu^{39ab)} a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých komisár pre deti poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania práv detí; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie dieťaťa preukazujú písomným plnomocenstvom³⁴⁾ komisára pre deti,
- s) prokurátorovi pri výkone dozoru podľa osobitného predpisu^{39ad)} nad dodržiavaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody, alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená,“.

Doterajšie písmeno q) sa označuje ako písmeno t).

Poznámky pod čiarou k odkazom 39ac a 39ad znejú:

„^{39ac)} Zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.

^{39ad)} § 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.“.

5. V § 25 ods. 2 sa slová „písm. q)“ nahrádzajú slovami „písm. t)“.

6. V § 25 sa vypúšťa odsek 8.

Doterajší odsek 9 sa označuje ako odsek 8.

Čl. IV

Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 338/2015 Z. z., zákona č. 340/2016 Z. z., zákona č. 334/2017 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 90/2019 Z. z., zákona č. 231/2019 Z. z. a zákona č. 308/2020 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 2 odsek 1 znie:

„(1) Komisár pre deti sa podieľa na ochrane práv detí

- a) podporou a presadzovaním práv priznaných dieťaťu¹⁾ medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná²⁾ (ďalej len „práva dieťaťa“),
- b) plnením úloh národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.^{2a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie:

„^{2a)} Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (vyhláska ministra zahraničných vecí č. 143/1988 Zb.) v znení Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“.

2. V § 4 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) monitoruje dodržiavanie práv dieťaťa najmä

1. vykonávaním nezávislého zisťovania plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,²⁾
2. uskutočňovaním systematických návštev miest podľa odseku 2 písm. h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu,
3. uskutočňovaním výskumov a prieskumov na sledovanie stavu a vývoja v oblasti práv

detí,“.

3. V § 4 ods. 2 písm. b) sa slová „alebo v mieste,“ nahrádzajú slovami „v mieste,“ a na konci sa vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „alebo v mieste, kde sa nachádza dieťa alebo sa môže nachádzať dieťa v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti,“.
4. V § 4 sa odsek 2 dopĺňa písmenom h), ktoré znie:
 - „h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu podľa § 2 ods. 1 písm. b) uskutočňovať systematické návštevy
 1. špeciálnych výchovných zariadení a zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
 2. iných miest, kde sa nachádzajú deti alebo sa môžu nachádzať deti obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci alebo v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti; tým nie je dotknutá pôsobnosť iných orgánov verejnej moci.“.
5. § 5 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) O priebehu a výsledku návštevy podľa § 4 ods. 2 písm. h) komisár pre deti vydáva osobitnú správu, ktorú

 - a) bez zbytočného odkladu poskytne koordinačnému orgánu v oblasti národného preventívneho mechanizmu,^{6a)}
 - b) zverejní na webovom sídle Úradu komisára pre deti.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 6a znie:

„^{6a)} § 3 ods. 2 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.“.
6. V § 8 odsek 1 znie:

„(1) Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím sa podieľa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím

 - a) podporou a presadzovaním práv priznaných osobe so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná⁸⁾ (ďalej len „práva osoby so zdravotným postihnutím“),
 - b) plnením úloh národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.^{2a)}“.
7. V § 10 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) monitoruje dodržiavanie práv osoby so zdravotným postihnutím najmä

 1. vykonávaním nezávislého zisťovania plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,⁸⁾
 2. uskutočňovaním systematických návštev miest podľa odseku 2 písm. h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu,
 3. uskutočňovaním výskumov a prieskumov na sledovanie stavu a vývoja v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím,“.
8. V § 10 ods. 2 písm. b) sa slová „alebo v mieste,“ nahrádzajú slovami „v mieste,“ a na konci sa vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „alebo v mieste, kde sa nachádza osoba so zdravotným postihnutím alebo sa môže nachádzať osoba so zdravotným postihnutím v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti,“.
9. V § 10 sa odsek 2 dopĺňa písmenom h), ktoré znie:

„h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu podľa § 8 ods. 1 písm. b) uskutočňovať systematické návštevy

 1. zariadení, v ktorých sa vykonáva ochranné liečenie,
 2. miest, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby so zdravotným postihnutím obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci alebo v dôsledku odkázanosti na

poskytovanie starostlivosti, najmä zdravotníckych zariadení, zariadení sociálnych služieb a iných zariadení poskytujúcich podobnú starostlivosť vrátane zariadení bez registrácie podľa osobitného predpisu;^{9a)} tým nie je dotknutá pôsobnosť iných orgánov verejnej moci.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 9a znie:

„^{9a)} § 62 až 70 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.“.

10. § 11 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) O priebehu a výsledku návštevy podľa § 10 ods. 2 písm. h) komisár pre osoby so zdravotným postihnutím vydáva osobitnú správu, ktorú

a) bez zbytočného odkladu poskytne koordinačnému orgánu v oblasti národného preventívneho mechanizmu,^{6a)}

b) zverejní na webovom sídle Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.“.

11. § 21 sa dopĺňa odsekom 10, ktorý znie:

„(10) Oznámenie informácií alebo podanie podnetu komisárovi nesmie byť oznamovateľovi alebo jemu blízkej osobe na ujmu.“.

12. Doterajší text § 27 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Ak má komisár pre deti informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 4 ods. 2 písm. h) nachádza osoba so zdravotným postihnutím, upovedomí o tom komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

(3) Ak má komisár pre osoby so zdravotným postihnutím informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 10 ods. 2 písm. h) nachádza dieťa, upovedomí o tom komisára pre deti.“.

Čl. V

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2023.

Zuzana Čaputová v. r.

Boris Kollár v. r.

Eduard Heger v. r.

